

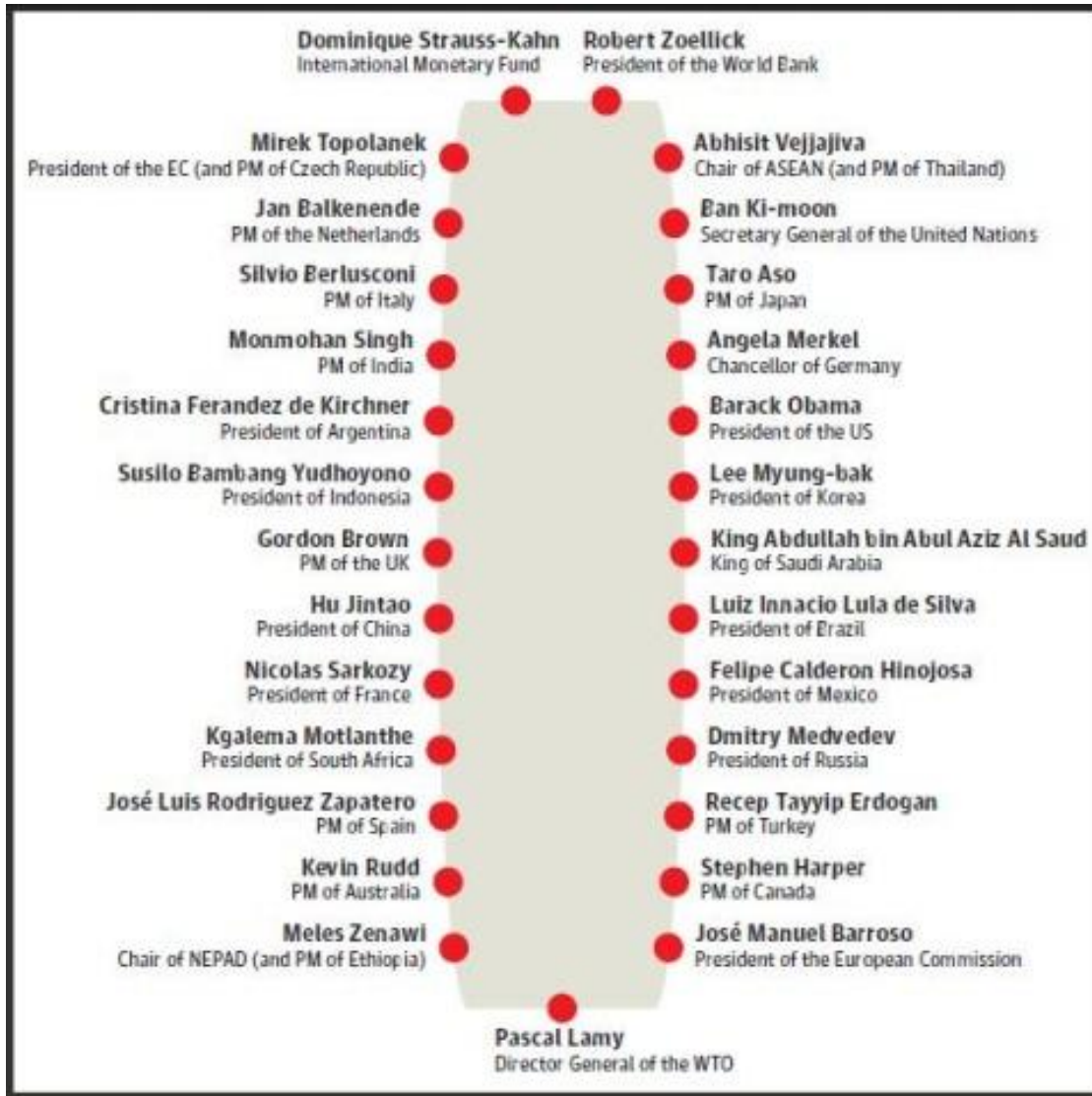
GLOBAL MATADOR

Af Gregers Friisberg

Spillet er udarbejdet med støtte af Undervisningsministeriet, som dermed er indehaver af copy right. Det kan derfor kopieres frit til undervisningsbrug

Fra bordplan til global governance i G20. Et spil om magt i det globale system

(Nedenfor bordplanen ved middagen for G20 ledere i Downing Street 10, primo april 2009)

Det ovale bord - magtbalancer? (under såvel middag som forhandling?)

Narrativ og rollebesætning

Spillets narrativ fremgår af beretningen om den store bail-out pakke (teksten nedenfor)

Spillet handler om, hvordan den kommer igennem det amerikanske politiske system og efterhånden udvikler sig til en global beslutningsproces.

Aktører:

Amerikanske:

Præsident,
Finansminister,
Chef for Federal Reserve (Nationalbank),
Demokratiske politikere: 2 medlemmer af Huset (herunder speaker, som er demokrat) og Senatet
Republikanske politikere: 2 medlemmer af Huset og Senatet

Europæiske:

Premierministre/præsidenter fra:
Storbritannien
Frankrig (præsident)
Tyskland
Formand for EU Kommissionen

Markedet: En eller flere, der tager sig af Internet og regneark

G20: Argentina, Australien, Brasilien, Canada, Kina, Frankrig, Tyskland, Indien, Indonesien, Italien, Japan, Mexico, Rusland, Saudi Arabien, Sydafrika, Sydkorea, Tyrkiet, Storbritannien og USA, samt EU . En spiller kan repræsentere flere lande (f.eks. landegrupper med ensartede synspunkter).

Spillets idé/produktkrav:

Der skal gennemspilles runder af forsøg på at styre den opståede finanskriser, som har udløst betydelig utilfredshed i erhvervslivet (Main Street) og blandt vælgerne.

1. Delmål er et lovforslag, der kan underskrives af den amerikanske præsident, og som indeholder en krisepakke. Der arbejdes med to lovforslag, og det, der får præsidentens godkendelse, har vundet. (Der skal altså her ske et brud med normal procedure). Præsidenten skal optræde som statsmand, når han/hun vælger forslag, dvs. det forslag, der især vil bringe nationen USA ud af den truende økonomiske krise, skal vælges.

2. Delmål er en ”pakke”, hvordan der laves en international regulering af økonomien. Der arbejdes med et fransk **statskapitalistisk forslag**, og et amerikansk **markedskapitalistisk forslag**, og det forslag, der stemmes igennem af G20 har vundet. Den franske og den amerikanske repræsentant på dette møde kan ikke deltage i denne afstemning.

Forhandlingssituationer i de forskellige fora (Kongressen, et par økonomiske udvalg/Forligsudvalg, evt. mødet i Det hvide Hus skal gennemspilles, og man skal forsøge at finde frem til løsninger -

"Markedet" laver løbende diagrammer over udviklingen i Dow Jones - (sæt f.eks. (fiktive) tal ind i regneark) og evt. også andre aktieindeks - udviklinger, og lav diagrammer, der viser udviklingen i aktieindeks. Disse kan være stærkt bekymrende for forhandlende politikere, når de konfronteres med "markedets" uberegnelige adfærd midt under en forhandling.

Der er forskellige ”**produktkrav**” undervejs, jvf delmål nævnt foroven. Man skal f.eks. have formuleret et lovforslag på mindst 15 – 20 linjer, som går videre i processen og ender med en international aftale om, hvad der skal gøres.

Den internationale aftale er en aftale om en **Global New Deal**. Denne aftale skal have et omfang af en A4 side. Den skal starte med at definere, hvad der skal forstås ved en ”global new Deal”, dels i forhold til regulering af banker, behandling af skatteparadiser, internationale handelsregler (WTO), - og forholdet mellem rige og fattige lande.

FORKLARENDE TEKST OM SITUATIONEN

I tekstboksen nedenunder er starten på teksten til et lovforslag, der skal bemyndige det amerikanske finansministerium til at bruge x*100 mia \$ til at sanere dårlige aktiver/lån under en finanskriser. En finanskriser er karakteriseret ved, at bankerne ikke vil låne penge ud, fordi de er bange for, at de ikke har reserver nok til at imødegå tab på lån. Der stilles derfor krav fra banksektoren om, at staten skal skubbe penge i bankerne. Samtidig kan staten også forsøge at overvinde kriser ved en stimulerende finanspolitik, der gengiver tilliden og pumper penge ud.

Dermed starter en lovgivningsproces i USA om bekæmpelse af en truende kriser. Den rykker hurtigt over i det internationale system, idet USA må erkende, at det er en forudsætning for løsning af problemerne.

 <p>the Economist forside efter Lehman Brothers' fallit</p>	<p>Er finansministeren virkelig så politisk uelegant at sige: "Hit med pengene"</p> <p>Oplæg til lovforslag herunder:</p> <p>- (a) Authority to Purchase.--The Secretary is authorized to purchase, and to make and fund commitments to purchase, on such terms and conditions as determined by the Secretary, mortgage-related assets from any financial institution having its headquarters in the United States. ("Autorisation til at købe. Ministeren bemyndiges til at købe..... på sådanne betingelser, som ministeren bestemmer, prioritetsrelaterede aktiver fra en hvilken som helst finansinstitution i USA".</p> <p>Aktiver er en slags "pantebreve", huslån, og værdipapirer (aktiver), der bygger på sådanne lån.</p> <p>Der kommer også forslag på banen under den politiske proces om, at bankerne skal nationaliseres. Men hvordan? - på hvilke betingelser, - og hvem skal betale?</p>
--	--

Præsidenten er republikaner, men har sagt, han vil være bipartisan, fordi det er en sag, der vedrører en bredere national interesse. Der må derfor ikke gå partipolitik i den

Finansministeren er partipolitisk. Hans forslag er farvet af en partiinteresse. Hvordan ser det ud?

Derfor fremlægger Demokraterne via Husets speaker et konkurrerende lovforslag. Hvordan ser det ud?

Avisen New York Times beskriver, hvordan det starter onsdag den ____ september 20__. Penge i meget store mængder er i al diskretion ved at blive trukket ud af et par af USA's største banker og sat ind på konti andre steder.

Normalt under en finans- eller aktiekriser, er det ofte de små investorer, der gribes af panik. Denne

gang er det nogle af de allerstørste. Det er folk, der har mia \$ at flytte rundt med, der vil redde deres penge.

En aktiekrise som den, man oplevede i oktober 1929, er synlig for alle.

Denne gang er det en kreditkrise, der ikke umiddelbart var synlig. Der er ingen, der kan se, når banker ikke vil låne til hinanden, og kreditten tørrer ind, så erhvervslivet risikerer at gå helt i stå p.g.a. mangel på kredit.

I dette tilfælde går der panik i nogle store hedgefonde, der begynder at trække penge ud af bl.a. bankerne Morgan Stanley og Goldman Sachs, to af de allerstørste grundpiller i det amerikanske finanssystem. Hedge fonde modtager penge fra store indskydere. Disse penge forsøger de at få til at yngle ved at spekulere i forskellige typer af såkaldte "finansielle instrumenter", f.eks. den fremtidige pris for olie.

Betegnelsen "hedge" kommer af, at man garderer en investering, f.eks. ved at investere i noget, der stiger i værdi, samtidig med at man værger sig ("hedger" sig) ved at investere i noget, der forventes at falde. I almindelighed investerer hedge fonde i dag dog i alt, hvad der kan få kapitalen til at yngle mest muligt, f.eks. i virksomheder, som man overtager, slanker og sælger videre med fortjeneste, eller i valutaer, der stiger og falder. Investeringsbanker er banker, der ikke modtager indskud (opsparingskonti) fra kunder, men som fungerer som bankernes og de store indskyderes bank.

Problemet med de amerikanske investeringsbanker er, at selv de allermest "sikre" som de to nævnte, ikke har kapitalindskud nok i forhold til gælden til at kunne klare en situation, hvor mange vil trække penge ud i større mængder.

Hedgefonde er en ureguleret del af finansmarkedet. De er ikke ligesom banker og forsikringselskaber underlagt et offentligt tilsyn.

De vaklende storbanker får beslutningstagere som den amerikanske finansminister og nationalbankdirektør til at se et muligt sammenbrud ikke alene i det amerikanske, men i det globale finansielle system. Dow Jones indekset, USA's førende aktieindeks, rasler ned som indikation på krisen.

Torsdag aften den ____ september får de to mænd i stor hast sammenkaldt til et

Møde:

Hos formanden (*the speaker*) for Repræsentanternes Hus, der er lederen af den demokratiske flertalsgruppe, hvor finansminister og centralbankdirektør i meget utvetydige vendinger forelægger planen om en redningspakke på x*100 mia. Den skal redde den amerikanske økonomi. Der er også en menig republikansk politiker til stede. Speakeren (demokrat) fremlægger Demokraternes konkurrerende forslag, der i al hast er udarbejdet af nogle demokratiske toppolitikere.

"Hvis vi ikke gør dette", siger nationalbankdirektøren, "har vi muligvis ikke en økonomi på mandag" ("we may not have an economy on Monday."). Han forklarer hvorfor?

Her de første skitser til to lovforslag altså blevet lavet. Det skal fremgå, om man foreslår bankerne nationaliseret, eller om staten kun skal give en eller anden støtte/køb af "dårlige lån". Hvilken løsning besluttes? Her kan forskellige partipolitiske synsvinkler komme ind i de to forskellige forslag.

1. Runde **Initiativet**

Finansministeren får fremlagt sit lovforslaget via medlemmer af "sit" parti. Et demokratisk medlem fremlægger Demokraternes forslag.

Der reageres fra lovgiveres side. En demokrat og en republikaner holder en lille tale om de to forslag. Republikaneren er tydeligt påvirket af, at der skal være midtvejsvalg nogle uger senere til Repræsentanternes Hus og til 1/3 af Senatet – Selv om det forslag, han/hun taler om, kommer fra hans eget partis regering, er der en vis lunkenhed i præsentationen. Det er mere begejstring i demokratens fremlæggelse.

Da formålet er, at en økonomisk krise skal afværges ved hurtig handling, ligger det i kortene, at et færdigt lovforslag helst ikke må være for længe under vejs.

Det forhindrer dog ikke Kongressen i at tage sig den tid til behandlingen af loven, som den finder nødvendig. Kongressen er en stærk lovgiverforsamling. Der skal ikke herske nogen tvivl om, hvem der giver fuldmagten, og hvordan den skal se ud, til at bruge $x \cdot 100$ mia \$ (hvor mange?) af skatteyderpenge.

Hvilke krav stiller Demokraterne til, hvordan dele af pengene skal udmøntes?

Skal bankerne nationaliseres?

Kan bankdirektørerne tjene de lønninger og bonuser, når der kommer skatteyderpenge ind?

Skal man hjælpe nødstedte husejere?

Krav om en føderal kontrolinstitution, der overvåger og indberetter til Kongressen om, hvordan pengene bruges?

Skal indgrebet kun hjælpe *Wall Street*, hvor finansministeren og centralbankchefen selv tidligere har arbejdet, og hvor det er kendt, der udbetales millionlønninger, eller skal man også hjælpe *main street*, dvs der, hvor almindelige amerikanere arbejder og køber ind?

Krisemøder i løbet af week-enden _____. september 2008 efter voldsomme svingninger i aktiekurserne og konkurser blandt nogle af USA's største banker. Her drøftes forslagene i lovteksterne, og beløbets størrelse bliver også endevendt. Hvor mange penge skal egentlig bruges for at redde økonomien?

Efter week-enden indkaldes finansministeren til:

Høring i Senatets Finanskomit ,

Finansministeren skal forklare de tilstedeværende politikere, hvorfor det er nødvendigt at få et af disse lovforslag vedtaget i en fart. Politikerne taler om lovforslagene og kommer også med nogle forslag til ændringer i lovteksterne. Der kan dog ikke ændres konkret i lovforslagenes tekster ved en høring.

Forslagenes fortsatte vej

Finansministerens forslag om x*100 mia til opkøb af dårlige lån var i starten i sagens natur "bipartisan" i sin intention. Det var den "nødvendige politik", der **skulle** føres. Her er problemet imidlertid, som han fandt ud af, at den "nødvendige" politik kan udformes på mange forskellige måder. Det viste sig, da Demokraternes forslag kom på banen.

Om aftenen ____ september går præsidenten på TV i prime time med en tale til nationen om "nødvendigheden" af indgrebet. Præsidenten taler bl.a. om "dire consequences" ("frygtelige konsekvenser"), hvis forslaget ikke bliver vedtaget. Præsidenten siger også, at det er imod hans egen (liberalistiske) overbevisning at lave et sådant indgreb, men han gør det nødtvungent for landets skyld.

Hvordan ser talen ud (max. 25 - 30 linjer). Efter talen spørgsmål fra udvalgte journalister, der ikke desto mindre skal forsøge at optræde som "demokratiets vagthunde".

NYE FORHANDLINGER I KONGRES/KONGRESUDVALG

De to forslag er nu blevet gennemskrevet, og der kommer en ny forhandling om dem.

Repræsentanter for de to forslag mødes i Det hvide Hus sidst på eftermiddagen den _____. Formanden for republikanerne i Repræsentanternes Hus starter mødet med at erklære, at ved møde i deres caucus (partimøde) er de blevet enige om, at de ikke er indstillet på at give finansministeren de ønskede beføjelser til at "stabilisere markedet" gennem brug af så stort et beløb. Derimod har de nu udarbejdet et ændret forslag, der vil give staten en mere reduceret rolle i forhold til markedet.

Demokraterne henviser til deres eget forslag, som de mener varetager nationen USA's interesser bedre, og de beskylder Republikanerne og deres ledere for at blande partipolitik ind, idet de kan score points på at være med til at bringe et forslag frem, som er økonomisk umuligt efter deres opfattelse, men som måske er populært i befolkningen.

Demokraternes leder i Huset holder en "partipolitisk" tale, som lige inden forhandlingerne går i gang :

*"x*100 mia\$. Et rystende stort tal, men kun en del af omkostningen som den tidligere præsidents forfejlede økonomiske politik har påført vort land. Politik, der var bygget på budgetuansvarlighed. Da præsident _____ overtog præsidentposten, arvede han Præsident _____ overskud - fire år i træk med overskud. Og med hans uansvarlige økonomiske politik, så havde han vendt den rundt inden for to år. Og nu 8 år senere, har grundlaget for den skattemæssige uansvarlighed, kombineret med en "anything goes" ("alt er lige godt") økonomisk politik, bragt os derhen, hvor vi er i dag. De hævder at være forkæmpere for det frie marked, når det i virkeligheden er en "anything goes" mentalitet. Ingen regulering, ingen overopsyn, ingen disciplin. Og hvis det går galt, får du en gylden bonus og fratrædelsesordning, og skatteyderen skal betale for dig.*

De tider er forbi. Festen er forbi, hvad det angår. Demokraterne tror også på et frit marked. Vi ved, det kan skabe jobs, det kan skabe velstand, mange gode ting i vores økonomi. Men i dette tilfælde, i denne uindskrænkede form, som Republikanerne går ind for det - nogle Republikanere, ikke alle - har det ikke skabt jobs, ikke kapital; det har skabt kaos. Og det er i det kaos, finansministeren og formanden for the Fed kom til os, for omkring halvanden uge siden".

Disse ord gør en del republikanere så rasende, at der kommer en lidtd for ophedet debat ud af det. Hvordan?

Demokraterne beskylder Republikanerne for at være populistere. Hvordan reageres der på det? Hvordan udvikler debatten sig videre.

Der laves afstemning om de to forslag, som viser, at intet af dem kan opnå flertal. Afstemningen foregår samtidig med, at der handles på Børsen, jvf figuren herunder.

Hvordan foregår forhandlingen?

Hvordan påvirkes den af udviklingen i aktiekurserne – skal fremgå under indlæg på mødet.

Det accepteres, at præsidenten skal tage stilling til, hvilket han vil foretrække at skrive under på. Det kan bl.a. ses som nødvendigt for at undgå et præsidentielt veto.

	og repræsentanterne kan stemme om.
--	------------------------------------

Repræsentanterne gør andet end udøve deres grundlovssikrede ret til at agere, som de vil. De er netop valgt for kun to år for, at folkets vilje kan sætte sig igennem, og det gælder specielt i sager om udskrivning af skatter, hvor forfatningen har givet Repræsentanternes Hus særlige beføjelser. Noget andet er så, at Forfatningen er blevet til i et helt andet samfund, end det vi har i dag. Bestemmelsen om valgperioden blev til, da kolonister sad i de tretten oprindelige stater og ville forhindre, at der kom en ny magtelite blandt deres egne, som ville erstatte de engelske koloniherrer og indføre skatter, som ikke ville falde i "de lokale farmeres" smag.

2. runde. **Nye forsøg på at få loven igennem**

De følgende dage svinger det populistiske pendul den anden vej.

Medierne kan berette om medlemmer af Kongressen, der får vrede opkald fra vælgere, hvis aktieinvesteringer har været udsat for kraftige fald som følge af, at Repræsentanternes Hus ikke kunne "pull their act together" og få lavet en beslutning til gavn for nationen:

Senator _____, demokrat fra Connecticut og formand for Senatets bank Komité sagde, at Senatet har besluttet sig for at gøre noget hurtigt, idet han citerer signaler fra nogle medlemmer af Repræsentanternes Hus, som fortryder deres afstemning efter at markederne er drønet ned i reaktion på den: "Jeg tror, deres villighed er ved at vende tilbage efter de har hørt fra deres vælgere" (New York Times 30.10.08)

Præsidenten anmoder i alvorlige toner Kongressen om at se på sagen igen.

Der er nu en del diskussion om, hvordan det bedst kan gribes an. En Pakkes chancer for at komme igennem kunne måske være størst, hvis man lader Senatet behandle det først og stemme om det først? Det er dog "bagvendt" i forhold til forfatningens ord om, at love, der involverer skatter skal starte i Huset

Hvad sker? Hvordan kommer man videre?

To nye forslag udarbejdes som redigering af de "gamle".

Præsidenten vælger et af dem

Hvordan påvirker det økonomien? Er det nok?

3. runde. **Verden er en ø - men den består af nationale parceller og lejlighedsvis snak over hækken**

Man står over for en krise, der viser sig at være global. Den spreder sig fra land til land og kræver globale løsninger.

Det er imidlertid som følge af det anarkistiske internationale system vanskeligt at blive enige om ret meget andet end koordinerede nationale aktioner.

Det viser sig hurtigt, at det amerikanske indgreb, der er valgt og underskrevet af præsidenten ikke virker optimalt. Tværtimod så er der fortsat turbulens på børserne.

Den ____ oktober falder Dow Jones (30 største virksomheder) til det laveste punkt i flere år, en kurs lidt under ____.

Indekset var nu skrumpet ____ pct siden ____ 20__.

Det bredere baserede Standard & Poors indeks (de 500 største virksomheder) er faldet ____ pct i samme periode. Natten til ____ falder det japanske Nikkei - indeks med over ____ pct. Da børserne åbner i Europa, ruller panikken videre her.

Det britiske indeks er nede med ____ pct lige efter åbningen, men retter sig lidt op.

Den globale økonomi er blevet en indbyrdes forbunden "landsbyøkonomi", kan alle se.

Børserne er nu i en tilstand af kaos. Indtjening i erhvervene falder, og arbejdsløsheden stiger. Der er demonstrationer i gaderne. Nogle aviser skriver om "frygt for demokratiets fremtid".

Der er, erkender alle, et akut behov for en internationalt koordineret aktion.

De største centralbanker har et par dage forinden nedsat de ledende rentesatser med ____ pct. Det har heller ikke virket. Der er nu behov for politisk handling fra statslederne.

EU har i lang tid vist sig relativt handlingslammet.

Lørdag ____ indkalder Frankrigs præsident til topmøde for de fire største europæiske økonomier.

MØDE

Hvad når de frem til. Der skal laves en resolutionstekst på 20 linjer, der viser, hvad de agter at gøre.

Et par dage efter mødet går Tyskland solo med et indgreb, hvor man sikrer bankindskyderne for ubegrænsede sparebeløb i bankerne. Flere andre lande går nu også solo.

De følgende dage gennemfører **Storbritannien et indgreb**, der bliver set hen til af adskillige økonomer som en mulig model, der måske kan løse krisen? Man vedtager at bevilge ____ mia£ til **kapitalindsud i de store banker**, ____ mia£ i **ny likviditet fra Bank of England**, og til **sikring af bankers lån** til hinanden yderligere ____ mia£, i alt ____ milliarder £. Problemet i finanskrisen er, at kreditgivningen er frosset til.

Det erkendes, at den megen gåen solo ikke bringer Verden videre, og der lægges nu op til mødet, der en gang for alle skal muliggøre en global løsning på problemerne.

G7 (USA, Japan, Tyskland, Storbritannien, Frankrig, Canada og Italien) finansministrene og centralbankcheferne skal alligevel mødes i Washington til møde i IMF/Verdensbanken den ____.

Der er dog det problem ved dette forum, at de nye økonomier (Kina, Indien, Brasilien, Mexico, Sydafrika, Rusland og Saudiarabien.) ikke er med. Derfor foreslår bl.a. Verdensbankens direktør _____, at man skal udvide G7 med dem.

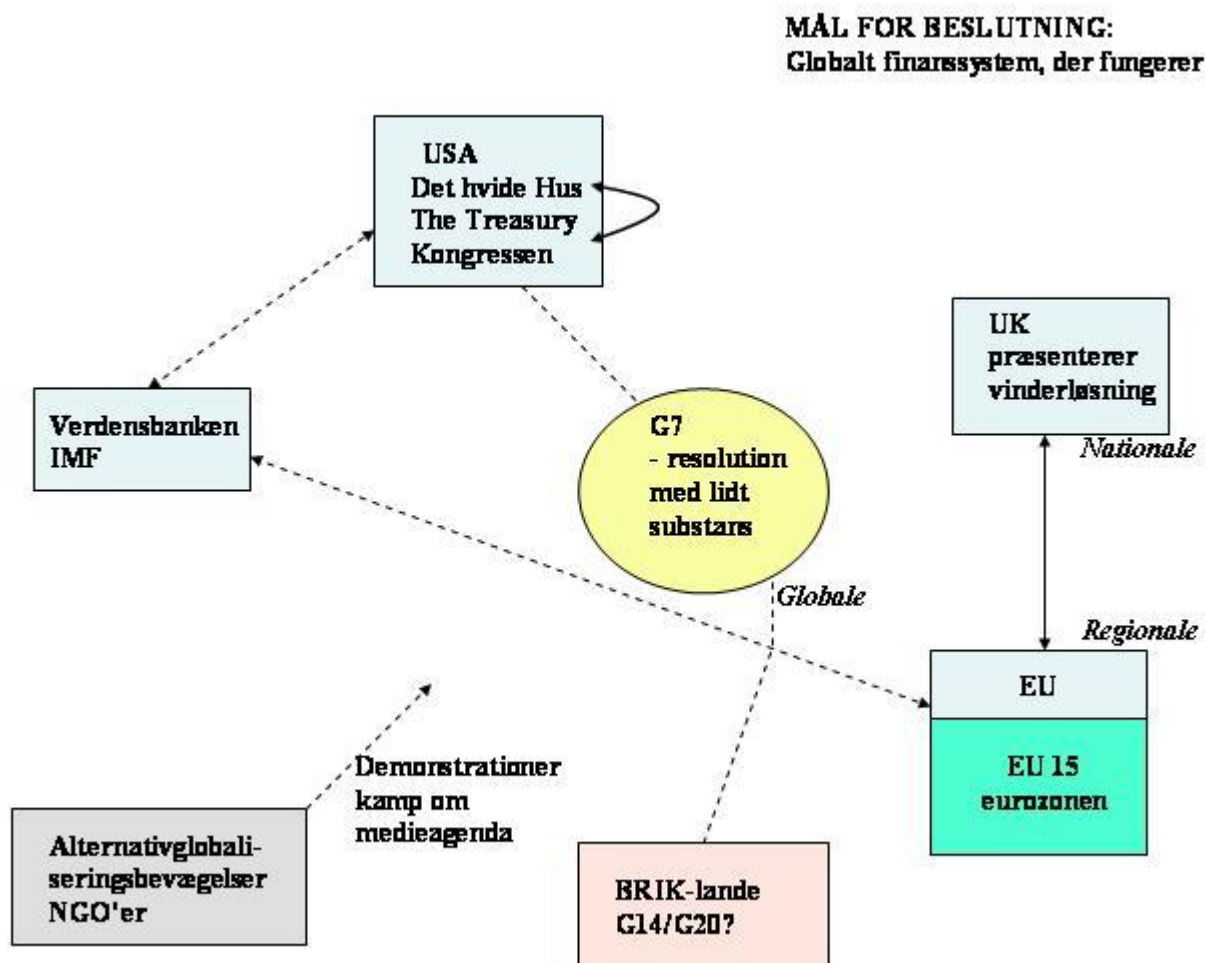
Nu er muligheden der for at lave et internationalt møde, hvor man kan vedtage et effektivt koordineret indgreb, der kan standse den eskalerende krise. Inden dette møde finder sted, skal landenes magtressourcer defineres, dels for at fastslå gennemslagskraft i forhandlingerne, dels, hvor mange stemmer de tildeles til endelig afstemning og resolutionsforslag. Om G20 magtressourcer, se under ”Institutioner og processer” nedenfor.

G20-MØDE

Møde med deltagere, som fremgår af figuren. EU repræsenteret Kommissionen.

Inden mødet skal der ligge forslag til to resolutionstekster om **Global New Deal**, udarbejdet af henholdsvis den franske og den amerikanske repræsentant. Hensigten er at komme af med de mere anarkistiske træk ved det internationale system, hvilket mange ser som en årsag til, at der kom en krise.

Figur : Aktører i spillet om indgreb i finanssektoren

BRIC: Brasilien, Rusland, Indien og Kina. Disse fire lande har stigende betydning i Verdensøkonomien. UK: United Kingdom: Storbritannien. Treasury: Det amerikanske føderale finansministerium i Washington. NGO: Non-Governmental Organization.

Mødet skal munde ud i en resolution på ca 1 A4 side om, hvad der bør gøres.

Resolutionen bliver til via en afstemning, hvor der stemmes om et fransk **statskapitalistisk** præget forslag til Global New Deal og et amerikansk **markedskapitalistisk** forslag. Eller det slutter med, at man går hver til sit, og så skal der indkaldes til nyt møde.

INSTITUTIONER OG PROCESSER

Den normale lovgivningsproces i USA

Normalt tager det lang tid at lave en lov i USA. Den skal vedtages i både Repræsentanternes Hus og

Senatet. Senatet har særlige beføjelser m.h.t. at godkende traktater med andre lande.

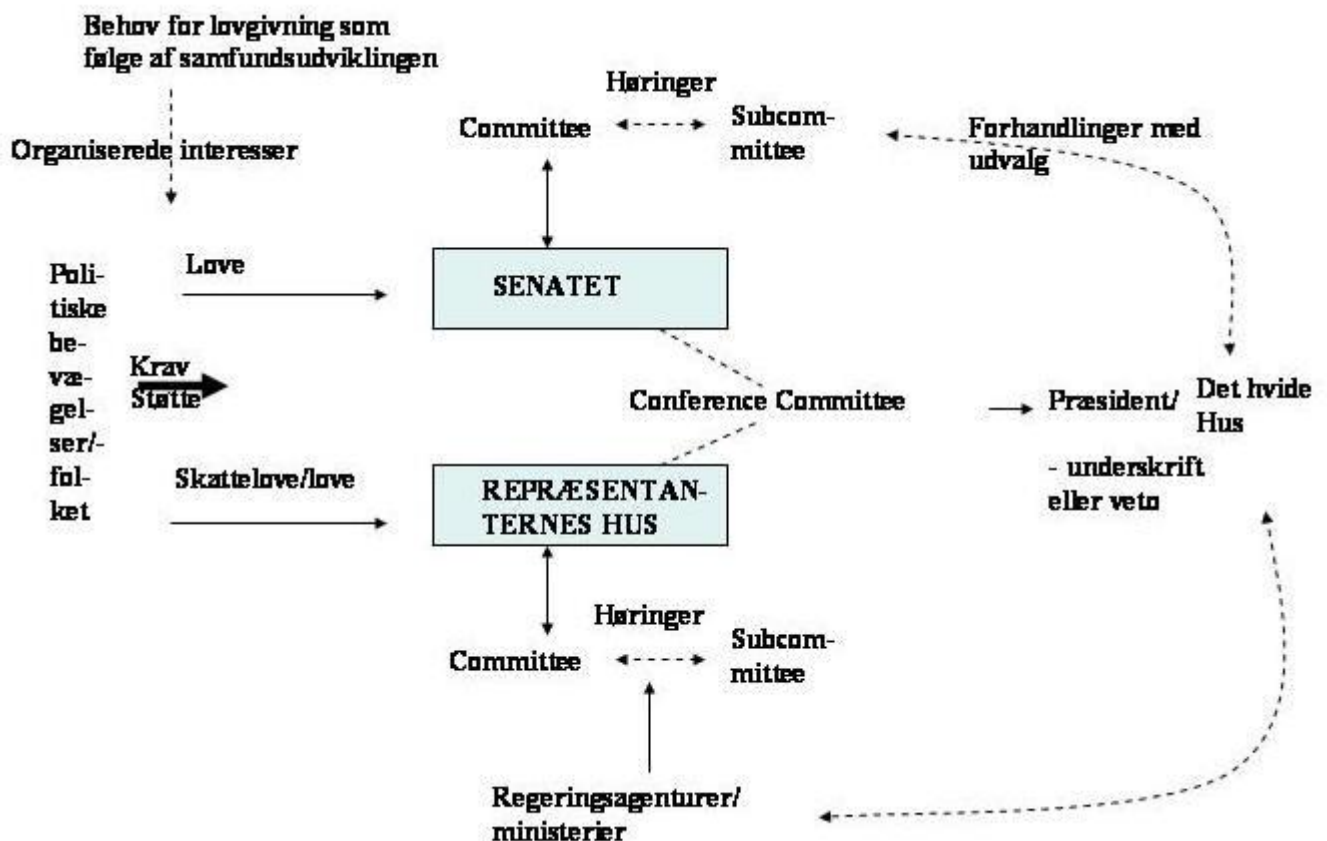
Udvalg spiller en stor rolle i lovgivningen. Det hænger bl.a. sammen med, at det er et præsidentssystem. Formandsposterne i udvalgene, som er vigtige magtbastioner, besættes efter et anciennitetsprincip. Medlemmerne af de stående udvalg har rang efter anciennitet, dvs hvor længe de har siddet i udvalget. Det medlem fra majoritetspartiet, der har højst anciennitet i et udvalg, besætter normalt formandsposten.

I et parlamentarisk system som det danske leder regeringen reelt lovgivningsarbejdet. Langt de fleste af ministrene sidder også i Folketinget, så det letter regeringens samarbejde med Folketinget om at få love igennem.

I USA er regeringen udnævnt af præsidenten, og ministrene sidder ikke i Kongressen. Samarbejdet går via præsidentens parti og medlemmer, oftest formænd, af udvalgene.

Kongressen foretager en selvstændig lovbehandling, hvad der muliggøres af, at både hvert medlem af Kongressen som de enkelte udvalg har betydelige sekretariatsressourcer til rådighed. Det meste af lovbehandlingen foregår i udvalgene (*Committees*). Ethvert medlem kan stille forslag til ny lov. Man har ikke førstebehandling af en lov som i Danmark. Når et lovforslag er fremlagt, går det normalt direkte til udvalgsbehandling (*referred to Committee*).

Figur : Elementer i den amerikanske lovgivningsproces

Note: The big bail-out lov illustrerer denne proces fint. Forslaget kom netop som et ubønhørligt krav fra en økonomisk udvikling, der krævede handling. Man stod imidlertid i et dilemma omkring krav/støtte (main street over for Wall Street og baglandets/valgkredsens krav til lovgiverne). Ifølge forfatningen skal love om udskrivning af skatter starte i Repræsentanternes Hus: The Constitution, article I, Section 7. "All bills for raising revenue shall originate in the House of Representatives; but the Senate may propose or concur with amendments as on other Bills."

Høringer er en vigtig del af Kongressens lovarbejde. Det er almindeligt at indkalde repræsentanter for administrationen til høringer. Her kan der afgives forklaringer under vidneansvar. Vigtige høringer transmitteres direkte i TV, så alle kan følge med. Ved en høring formuleres forskellige synspunkter omkring loven, og der laves en transkriberet tekst af hele høringen, som medlemmerne af udvalget og andre kan konsultere. Når høringerne er færdige, fortsættes arbejdet med lovforslaget i en såkaldt "mark-up" session. Medlemmerne af udvalget studerer de forskellige syn på loven, og der fremlægges og formuleres ændringsforslag. En del af dette arbejde kan finde sted i underudvalg (sub-committees). Der stemmes dernæst i udvalget om ændringsforslag. Til sidst skrives en rapport, og hvis lovforslaget går videre, fortsættes med "floor action". The floor er plenum i Repræsentanternes Hus eller Senatet. Her stemmes endeligt om forslaget. Hvis det vedtages, går det videre til det andet kammer. Hvis begge kamre vedtager forskellige lovudkast om samme emne, går lovforslaget videre til en [*Conference Committee*](#), hvor der sidder medlemmer med høj anciennitet fra hvert kammer, som er udpeget af lederne af de udvalg, der har arbejdet med det pågældende lovforslag. Under arbejdet i Konferenceudvalget vil repræsentanterne fra hvert kammer normalt forfægte deres eget kammers version af loven. Den endelige lovtekst skal godkendes i begge kamre.

Præsidenten, der har 10 dage til at godkende loven eller nedlægge veto imod den, får den endelig til underskrivelse.

Mange love er *bipartisan*, dvs der er enighed på tværs af partierne. Det sker, når der er koncensus om, at nationale hensyn må veje tungere end partipolitisk uenighed.

G8/G7

G7 er det tætteste, man kan komme på en slags verdensregering, men det er i realiteten en selvsupplerende og selvudnævnt styregruppe for håndtering af globale problemer.

Møderne startede i midten af 1970'erne på initiativ af den franske præsident Giscard d'Éstaing som et forsøg på at løse de økonomiske koordineringsproblemer, der var forårsaget af den 1. oliekrise i 1973-74.

Er der noget, der især karakteriserer denne ad hoc "verdensregering", så er det en udpræget brug af flotte erklæringer og en udtalt mangel på konkrete resultater. Det er måske ikke så mærkeligt i betragtning af, at betegnelsen "de rige landes klub" bliver mere og mere misvisende. Det ville være mere passende at døbe forsamlingen "de rige vestlige landes klub + Rusland". I en årrække hed "klubben" G8, fordi Rusland blev inviteret med efter Murens fald i 1989 og Sovjetunionens opløsning i 1991. Men Rusland faldt i unåde efter krigen i Georgien i august 2008. Derfor skiftede det igen navn til G7.

Med de senere års vækst i de asiatiske lande, er Verdens økonomiske tyngdepunkt begyndt at flytte østover. Hvis G8 skulle afspejle de reelle økonomiske magtforhold i Verden, burde Kina og Indien, samt Brasilien, Mexico, Indonesien, Sydafrika og forskellige andre lande inviteres med. Det er flere af dem da også blevet til nogle af de seneste møder, som observatører/uforpligtede medrådslagere.

Den amerikanske finansminister og præsident har fået den gode ide i forbindelse med kriser at invitere G20 (de ovenstående lande + nogle flere) til møde i Washington i forbindelse med møderne i IMF og Verdensbanken til rådslagning (og beslutning) om kriser.

Det afgørende økonomiske tyngdepunkt i Verden er stadigvæk i manges (og i hvert fald amerikanernes) øjne USA/Wall Street. Det var herfra kurssignalerne spredte sig til de øvrige børser. Det er også herfra et globalt politisk-økonomisk lederskab forsøges iværksat med udgangspunkt i IMF/Verdensbankgruppen, der har hovedsæder i Washington, samt Det hvide Hus. Senere bliver

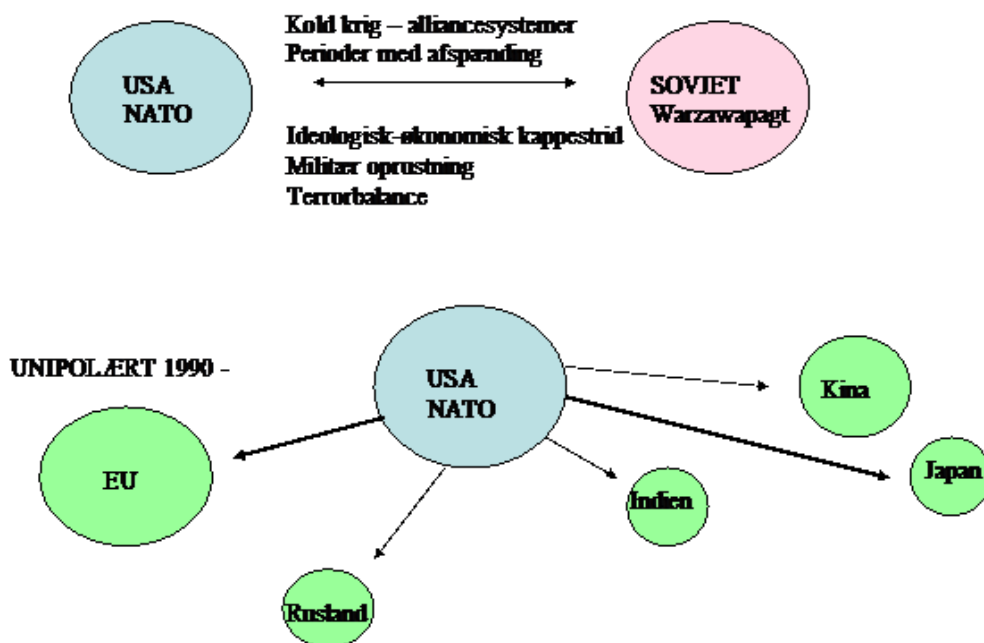
man enige om at lade G20 erstatte G8, fordi G20 bedre afspejler den reelle økonomiske magt i Verden. Det er bl.a. BRIK-landene (Brasilien, Rusland, Indien og Kina), der har fået mere økonomiske tyngde p.g.a. store befolkninger og økonomisk vækst i de to store økonomier, Kina og Indien.

G20 magtressourcer og stemmer ved G20 møder

For at vurdere staternes potentielle magt kan man undersøge deres magtressourcer, dvs BNP's størrelse, teknologisk udvikling, uddannelsesniveaet i befolkningen, adgang til internet, militærets størrelse og udrustning, etc. Magtressourcerne danner basis for at kunne udøve magt i konkrete situationer.

Figur : Bipolært og unipolært internationalt system

BIPOLÆRT – 1945-1990

Note: Den såkaldte terrorbalance var med til at "sikre freden" i Verden. Den byggede på MAD (Mutually Assured Destruction, "Gensidig sikkerhed for Ødelæggelse". Det vil sige for at være troværdig måtte begge parter have et arsenal af ødelæggelsesvåben, som den anden part formodede kunne være altødelæggende, så man derfor ikke ville risikere at starte en krig.

Nationalstaternes magt i det internationale system siges ofte at hænge sammen med deres økonomiske og militære styrke. Det er dog ikke i sig selv nok til at have stærk magt.

Det bringer os til spørgsmålet om, hvordan magt egentlig måles?

Man skelner ofte mellem **hård magt** og **blød magt**. Det første består af krudt og kugler, det andet af blødere former for påvirkning, når man f.eks. anvender økonomiske ressourcer, handelsaftaler, u-landsbistand o.lign. til at påvirke. "USA har hård magt", "EU bruger blød magt", siger man. USA står for en stor andel af Verdens samlede udgifter til militær, og det er naturligvis medvirkende til at give USA hård magt. Der er imidlertid det problem ved hård magt, at det ofte kan være vanskeligt

at bruge den. Den kan bruges som trussel til at få lande til at ændre adfærd, men det kræver, at truslen tages alvorligt.

Pointen er, at noget af dynamikken i spillet skal bæres af, at Verden er ved at bevæge sig væk fra unipolariteten (figur) og henimod en situation, der enten vil være præget af bipolaritet (USA/Kina?) eller multipolaritet (f.eks. landene nederst i figur). Det er endvidere en grundantagelse, at dynamikken præges af en bevægelse henimod blød magt som dominerende magtform. Men det indebærer ikke, at USA ikke kan fortsætte med at true med at bruge hård magt.

Inden G20 mødet begynder skal BNP for deltagerne fastlægges (worldbank.org). ≤ 1 trn \$ (markedspriser) giver 1 stemme, altså en stemme for hver trn \$ BNP, men sådan at lande med mindre end 1 trn \$ BNP får 1 stemme. EU har ikke via Kommissionsrepræsentanten stemmeret i G20. De enkelte lande har det, men det som deres "egne repræsentanter."

IDEOLOGIBETRAGTNINGER I SPILLET:

Et af problemerne kan være, at man foreslår at købe dårlige aktiver ("toxic assets"), f.eks. nødlidende huslån, hvor man i stedet kan gå ind og overtage finansinstitutionerne via kapitalindskud, som man har gjort i feberredningen af store banker i udlandet. Dette kan komme i spil i et af forslagene eller dem begge.

Denne "statskapitalistiske" løsning har især nogle politikere ideologiske kvababelser overfor, da det bliver set som nationalisering/"socialisme".

I stedet kan man stå med det problem at skulle forklare vælgerne, hvorfor de som skatteydere skal være med til at finansiere overtagelse af potentielt værdiløse værdipapirer. Man forklarer bl.a., at dette problem ikke behøver at blive så stort, fordi når tilliden er genoprettet, genvinder aktiverne deres værdi, og det kan gå hen og blive en god handel.

Denne fremtidsorienterede købmandsregning er andre politikere imidlertid skeptiske overfor.

Sagen partipolitiseres, fordi de to partier i Kongressen lægger vægt på forskellige ting i vurderingen af ændringsforslag, Demokraterne på, at der skal sættes en stopper for de høje lønninger til Wall Street direktører, hvis der skal gives statspenge, Republikanerne på, at folks penge skal blive i folks egne lommer.

Men i begge partier er der modstand imod, at man vil bruge mange statspenge til noget, mange opfatter som et selvforskyldt Wall Street problem.

Der er republikanere, der taler om det muligvis noget "statskapitalistisk udseende" lovforslag fra Demokraterne som "finansiel socialisme", og at det er "uamerikansk" at foretage et sådant indgreb.

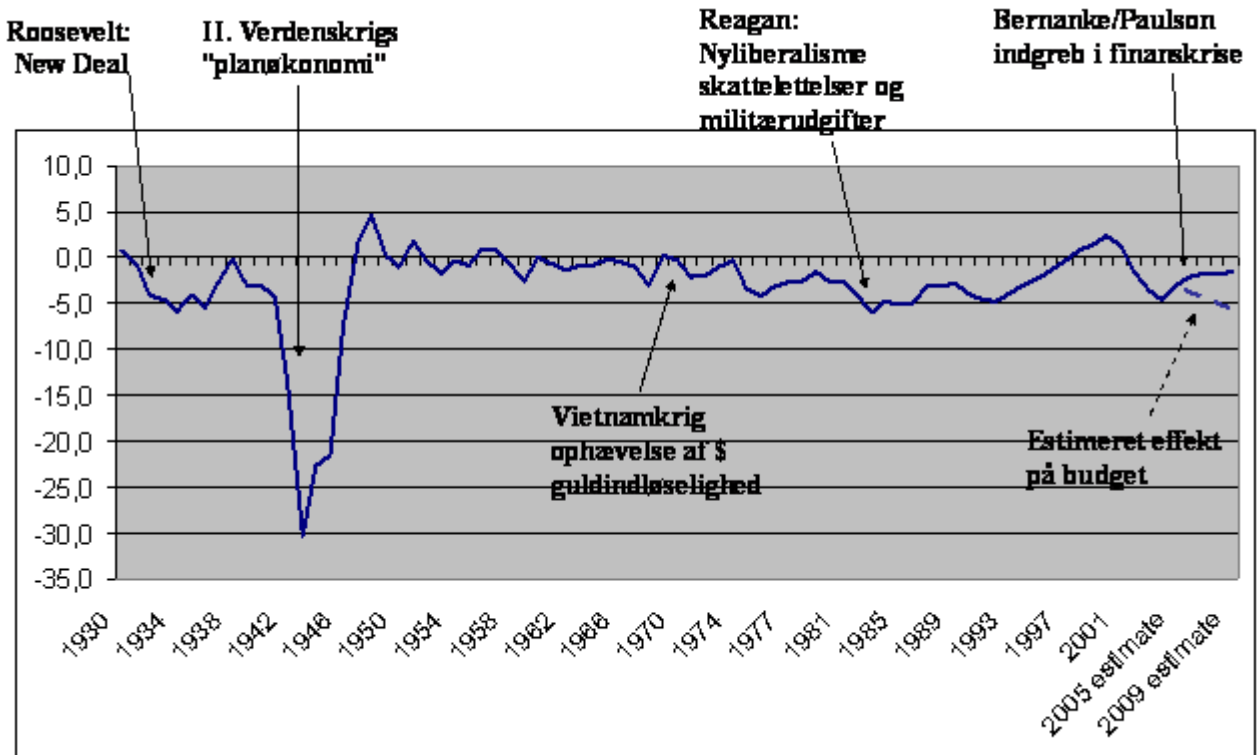
Omvendt er der demokrater, der ser "for lidt styring" i både Republikanernes og Demokraternes forslag i den forstand, at de forlanger, at hvis staten skal betale så mange penge til dele af den private sektor, så skal den også blive ejer af det, der bliver støttet, og/eller udsætte det for statslig regulering i højere grad.

Venstrefløjsdemokrater vil have, at pengene skal gå til husejere på vej til tvangsauktion og de fattige, i stedet for til "fat cats" i Wall Street.

Højrefløjsrepublikanere, f.eks. Ron Paul libertarianere, mener, staten skal blande sig helt udenom. De ser gerne guldmøntfoden genindført, så pengepolitisk og finansiel disciplin kan komme tilbage. Det "balancerede budget" skal bringes tilbage i amerikansk økonomisk politik, efter deres mening.

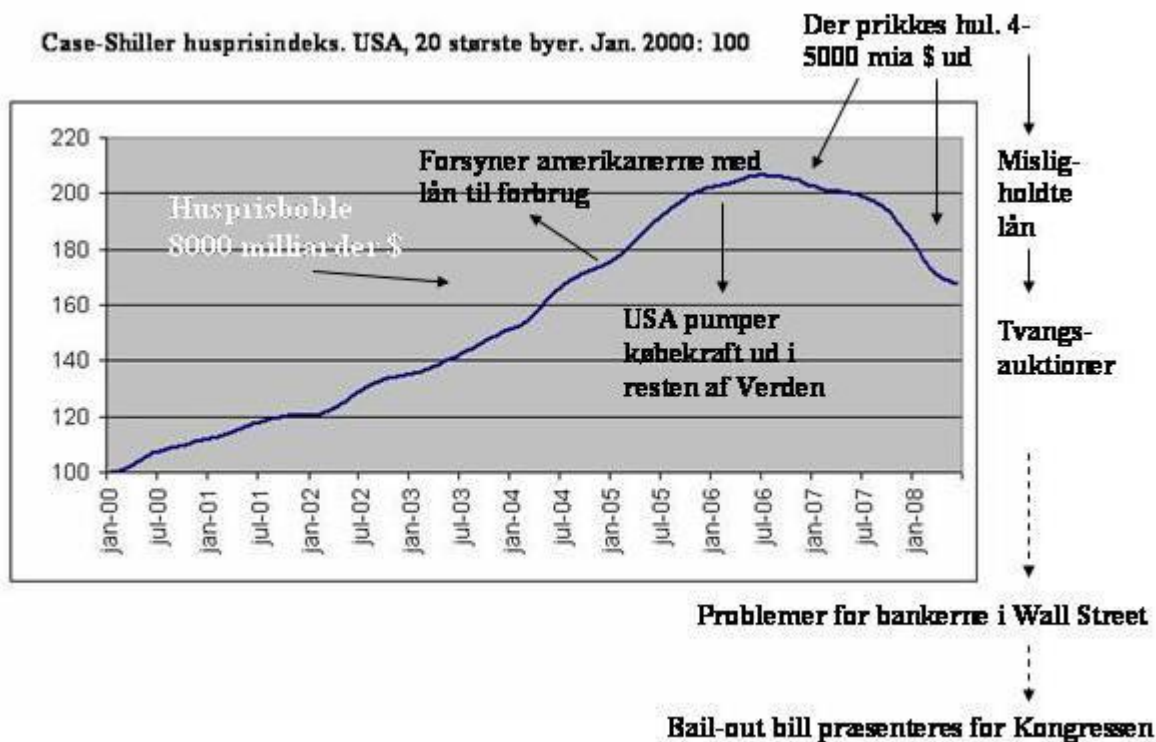
FACTS, DER SPILLER EN ROLLE FOR BEGIVENHEDSFORLØB OG BAGGRUND

Figur A: Stat og marked fra New Deal til finanskrisen. Udvikling i balance på føderalt budget i pct af BNP

Kilde: [White House](#), Office of Management and Budget. Note: I 1930'erne nåede krisen at blive dybere, inden der kom et indgreb. Ifølge keynesianske økonomer hang krisen sammen med spekulationsbobler, der blev prikket hul på, faldende efterspørgsel, der hang sammen med et dybt fald i landmændenes indkomster og en meget ulige indkomstfordeling, samt de sene reaktioner, der fik den finansielle sektor til at "implodere" mere end det havde været nødvendigt.

Figur B: Historien om husprisboblen som årsag til miseren. Case Shiller husprisindekset (20 største byer i USA) 2000-juni 2008

Kilde: Tal fra Case Shiller indekset. Note: En mono-kausal forklaring på finanskrisen. Der er i virkeligheden nok en del flere faktorer bag

HVAD ER MEDIERNES ROLLE? Et eksempel:

Dagen inden 2. Runde af Kongressens behandling skriver USA's førende avis The New York Times:

...Tag ikke fejl af det. Amerika er rasende som ind i Helvede. Folk er sure over, hvad de ser som afpresning fra Universets herrer. Vred populisme har altid været en kraftfuld styrke i amerikansk politik. Og nu, hvor lønningerne falder, jobs er usikre, energi og mad og sundhedsforsikringsudgifterne drøner opad, og millioner af hjem er i fare for tvangsauktion - - og hvad der ses som skatteyderfrikøb af nogle af de rigeste mennesker i landet, så er populismen nu på eksplosionspunktet (.....)

De traditionelle ideologisk-politiske positioner er blevet vendt om i forhold til traditionen: Demokraterne burde være de vrede populistere, når man ser, hvordan deres traditionelle rolle har været at beskytte og være fortalere for the underdog i amerikansk politik - og det gælder ikke mindst, når man ser det absurd store gab, der har åbnet sig mellem de rige og alle de andre. Men de senere år har Demokraterne overladt denne rolle til Republikanerne.

HVORDAN SER EN RESOLUTIONSTEKST UD

Her et **eksempel fra en anden boldgade**, nemlig da den danske regering fremsatte sit forslag til skattereform og vækstpakke i februar 2009. Den starter med det helt generelle:

Regeringen fremlægger nu sit forslag til en skattereform med afsæt i betænkningen fra skattekommissionen. Regeringens forslag har to hovedmål:

Lavere skat på arbejde og på den sidst tjente krone. Det skal kunne betale sig at gøre en ekstra indsats.

Danmark skal være mere grønt. Det skal være dyrere at forbruge og producere varer, som er til skade for miljø, klima og sundhed. Beskatning af miljø-, klima- og sundhedsskadelig adfærd skal øges.

Reformen er fordelingsmæssigt afbalanceret. Den er på sigt fuldt finansieret, krone for krone. Den giver et markant bidrag til velstand og beskæftigelse. Og den bidrager til at sikre finansieringen af de offentlige ydelser på langt sigt.

(Kilde: Finansministeriet)

Man skriver, hvilke hovedmål man har. Hvilke hovedprincipper/mål skal gælde. Derefter kan teksten blive mere konkret, og også gerne udtrykke, hvad man er enig om. Selv om det måske er meget lidt, man er enige om, skal man alligevel forsøge at udtrykke det og gerne på dette sted så konkret som muligt.

INDHOLD AF GLOBAL NEW DEAL:

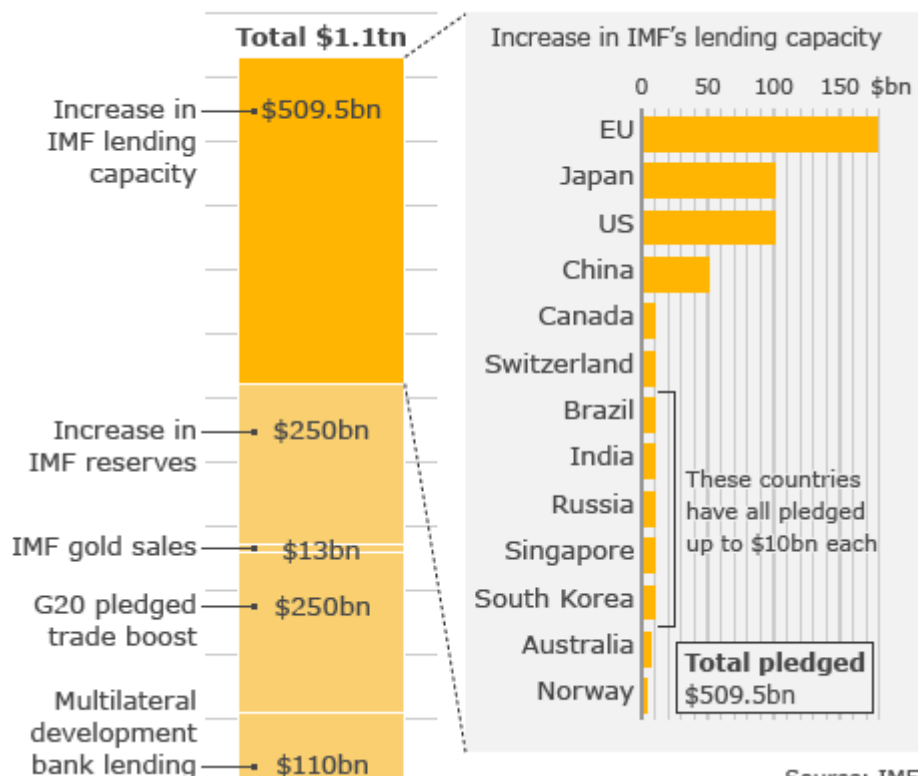
Definition

- hvad skal forstås ved global new deal
- regulering af banker og børser, - hvad må de, og hvad må de ikke?
- behandling af skatteparadiser (hvordan forhindre, at grå og sorte penge stikkes til side på Cayman Islands og lign. Steder)?
- internationale handelsregler (WTO),
- hvor mange stemmer skal landene have i IMF (Den internationale Valutafond)?
- forholdet mellem rige og fattige lande generelt, f.eks. den økonomiske fordeling, de to parter bidrag til evt. klimaaftale.

Èt muligt forslag: Gør IMF til en international bankernes bank, ligesom Nationalbanken i Danmark. Kan det løse problemerne?

Et eksempel med tilførsel af ny kapital til IMF, så det kan assistere lande med betalingsproblemer:

How the fresh funding breaks down

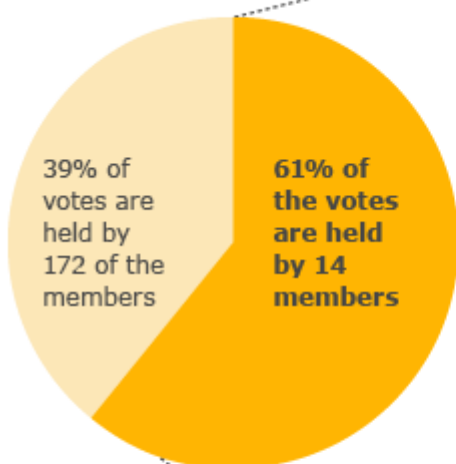

Anm: Forslag ovenfor om fordeling ved G20 mødet i oktober 2009. Kan det gøres bedre/anderledes?

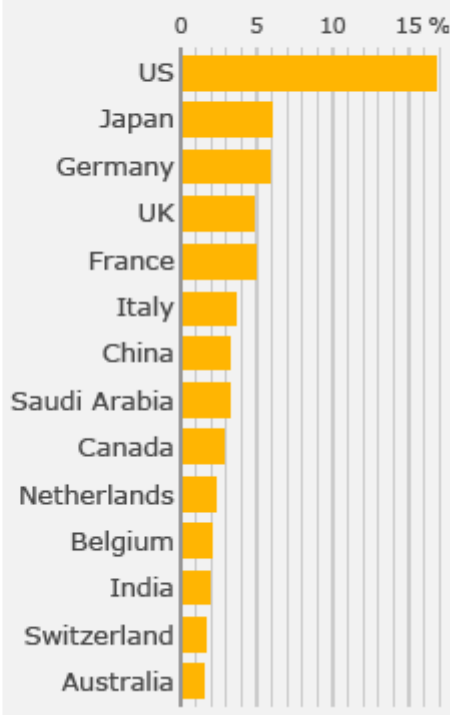
Stemmeretsfordeling i IMF. 15 pct af stemmerne kan blokere:

IMF voting powers

Breakdown of IMF votes

IMF members with most voting power

Source: IMF

Lav en forhandlingsrunde om denne fordelingsnøgle, og hvordan den kan/bør ændres:

EKSTRA forhandlingsrunde:

Offentliggørelse af de seneste arbejdsløshedstal

http://data.bls.gov/PDQ/servlet/SurveyOutputServlet?data_tool=latest_numbers&series_id=LNS14000000¹ får den amerikanske præsident til at indkalde til et ekstraordinært G20 møde, for, som han siger, at håndtere et problem, der i sit udspring er et globalt problem, forårsaget af globaliseringen af økonomien. Derfor skal andre være med til at løse problemet, f.eks. ved at vedtage finanspolitiske stimulanspakker, der kan sætte gang i den globale økonomi.

Flere lande har dog ikke lyst til at sætte deres egen relative stabile økonomi i fare igennem finanspolitisk stimulation og pengepolitisk ekspansiv politik (f.eks. lavere rente), da de frygter øget arbejdsløshed og dårligere betalingsbalance.

Hvad sker der under mødet?
Hvilke forslag fremlægges?

¹ Udover den officielle amerikanske arbejdsløshed har man også tal for underbeskæftigede (folk, der gerne ville på fuld tid, men ikke kan komme det). Når de lægges til arbejdsløsheden er antallet berørt af arbejdsløshed/underbeskæftigelse ca 70 pct højere, end det officielle tal viser

Hvordan forhandles de?
Hvilken løsning når man?

DIDAKTISKE OVERVEJELSER

<p>Læreplan Samfundsfag A stx.</p> <p>Faglige mål:</p> <p>undersøge og sammenligne samfund på forskellige økonomiske udviklingstrin, herunder samspillet mellem nationale og globale forhold</p> <p>bearbejde dansk og fremmedsproget materiale til at undersøge problemstillinger og konkludere</p> <ul style="list-style-type: none">– argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter, placere disse i en teoretisk sammenhæng og indgå i dialog <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">– makroøkonomiske sammenhænge, målkonflikter og styring nationalt, regionalt og globalt.– aktører, magt, sikkerhed, konflikter og integration i Europa og internationalt– globalisering og samfundsudvikling	<p>Spillet er komplekst og omfattende, og ofte vil man foretrække at vælge delelementer ud. I sin helhed vil spillet kunne dække en stor del af de faglige mål i IP, særlig forholdet mellem global styring, det internationale, regionale og nationale niveau</p> <p>Spillet kan ikke alene opfylde dette faglige mål, men det kan vække elevernes interesse for samspillet mellem beslutningsprocesser på nationalt niveau (Kongressen og Det hvide Hus i Washington) og internationalt niveau (G20 møde). En vurdering af G20 deltagernes forhandlingspositioner og styrke afhænger af det økonomiske udviklingsniveau. Dette er også med til at bestemme forhold mellem USA og EU og disse parters forhandlingspositioner og – styrke.</p> <p>For at skønne over G20 deltageres forhandlingsstyrke indsamles oplysninger fra nettet (worldbank.org og undp.org).</p> <p>Gennem spillet lærer eleverne at skelne mellem forskellige argumentationstyper (forhandlinger, lovtækst, resolutionstekst), og de lærer at indgå i dialog igennem forhandlingerne i spillet</p>
---	---